

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Кузнецова О. А.

«27» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МУЗИЧНОГО,
СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА З ЕЛЕМЕНТАМИ
ХОРЕОГРАФІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

2020–2021 навчальний рік

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Філімонова Т. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (Якименко С. І.)
« 26 » серпня 2020 р.

Всім присутнім на засіданні кафедри початкової освіти
згідно з ухваленою рішенням № 1 від 26.08.2020 р.
зроблено відповідно до вимоги державного стандарту освіти
законодавства України та нормативно-правової бази, а також
з метою підвищення якості освітнього процесу та підвищення
рівня компетентності вчителів та підготовки вихованців.

На засіданні було затверджено робочу програму початкової освіти
згідно з ухваленою рішенням № 1 від 26.08.2020 р.

Все присутнє на засіданні відповідає згідно з ухваленою рішенням № 1 від 26.08.2020 р.

Всі присутні на засіданні відповідають згідно з ухваленою рішенням № 1 від 26.08.2020 р.

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії у початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес навчання освітньої галузі «Мистецтво».

Міждисциплінарні зв'язки: «Педагогіка», «Інноваційні технології в освіті», «Методика навчання образотворчого мистецтва», «Вікова психологія».

Метою дисципліни є формування всебічно підготовленого спеціаліста для загальноосвітньої школи, здібного на високому рівні організувати та провести урочину, позакласну та позашкільну музично-естетичну роботу, розвинути у школярів почуття прекрасного в житті та мистецтві; розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи.

Ключові слова: мистецтво, музика, хореографія, театр, кіно, танець.

Abstract

Program for studying the normative discipline "Methods of teaching music, performing arts with elements of choreography in primary school" is made according to the educational-professional program of preparation of bachelors of a specialty 013 Primary education under the educational-professional program "Primary education".

The subject of study of the discipline is: the process of learning the educational field "Art".

Interdisciplinary links: "Pedagogy", "Innovative technologies in education", "Methods of teaching fine arts", "Age psychology".

The purpose of the discipline is to form a comprehensively trained specialist for secondary school, able to organize and conduct high-level classroom, extracurricular and extracurricular musical and aesthetic work, to develop students' sense of beauty in life and art; expanding students' knowledge of the theory of the art of the spoken word and improving the performing skills of future primary school teachers.

Key words: art, music, choreography, theater, cinema, dance.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання (3 курс)

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр
Загальна кількість годин – 150	Освітньо-професійна програма: Початкова освіта	5-й Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: 10 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Ступінь: бакалавра	20 год. Практичні, семінарські 30 год. Самостійна робота 100 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2077		Вид контролю: іспит

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (33% / 67%).

Заочна форма навчання (3 курс)

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр
Загальна кількість годин – 150	Освітньо-професійна програма: Початкова освіта	5-й Лекції
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2184	Ступінь: бакалавра	6 год. Практичні, семінарські 10 год. Самостійна робота 134 год. Вид контролю: іспит

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 16 год. – аудиторні заняття, 134 год. – самостійна робота (11% / 89%).

Заочна форма навчання (1 СТН)

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність: 013 Початкова освіта Освітньо-професійна програма: Початкова освіта	Семестр
Загальна кількість годин – 90		5-й
		Лекції
		4год.
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2184	Ступінь: бакалавра	Практичні, семінарські
		6 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (11% / 89%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування всебічно підготовленого спеціаліста для загальноосвітньої школи, здібного на високому рівні організувати та провести урочну, позакласну та позашкільну музично-естетичну роботу, розвинути у школярів почуття прекрасного в житті та мистецтві; розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи.

Завдання курсу: розроблення нових методичних підходів щодо використання театрально-педагогічних засобів у навчально-педагогічному процесі; розвиток елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності; ознайомлення з основами сценічного мистецтва; формування цілісного театрального мислення і розвиток уміння сприймати і аналізувати спектакль; ознайомлення з основами екранного мистецтва.

Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка», «Інноваційні технології в освіті», «Методика навчання образотворчого мистецтва», «Вікова психологія».

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН -1 Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН - 2 Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів навчання, виховання та розвитку учнів молодших школярів на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН - 4 Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, у тому числі – сучасні освітні технології.

ПРН - 5 Знати методичні системи навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН - 6 Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державний стандарт початкової освіти, освітні (типові й нетипові) програми, вимоги Концепції Нової української школи.

ПРН - 7 Уміння застосовувати знання із загальної та професійної підготовки під час розв'язання навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН - 8 Вміння володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів та їх врахування в освітньому процесі.

ПРН -9 Уміння проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування (для певного класу, теми, тижня тощо).

ПРН - 10 Здатність моделювати процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та / або їх фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань.

ПРН -11 Готовність проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми; здійснювати контроль й оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до сучасних вимог, визначених у програмі з певного предмета.

ПРН - 12 Здатність проводити та аналізувати уроки щодо досягнення мети й завдань; оцінювати ефективність застосованих форм і методів співпраці.

ПРН -13 Уміння проектувати зміст, інструментарій і технології проведення виховних заходів для учнів.

ПРН - 14

Здатність прогнозувати, проектувати, здійснювати та коригувати комунікацію з різними суб'єктами освітнього процесу, у тому числі – із засобами вербальної та невербальної комунікації на засадах мовленнєвого етикету.

ПРН - 15 Уміння створювати у процесі вирішення професійно-педагогічних задач комфортне освітнє середовище, зорієнтоване на збереження здоров'я, навчання й розвиток здобувачів початкової освіти, у тому числі – з особливими освітніми потребами.

ПРН - 16 Здатність до навчання упродовж життя й подальшого удосконалення власної професійно-педагогічної кваліфікації.

ПРН-18 Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню й соціалізації здобувачів початкової освіти, налагодження тісної співпраці з їх батьками, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

I. Загальнопредметні:

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування із представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійний діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).

ЗК-5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (**підприємницька компетентність**).

ЗК-6. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною (за потреби – іншою) мовою усно та письмово.

ІІ. Фахові:

СК-1. Мовно-комунікативна компетентність.

1.1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.

1.2. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

СК-2. Предметно-методична компетентність.

2.1. Здатність здійснювати аналіз нормативних документів, що регламентують початкову освіту; та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмета / освітньої галузі відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

2.2. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

2.3. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності.

2.4. Здатність здійснювати інтегроване навчання.

2.5. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-3. Інформаційно-цифрова компетентність.

3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

3.2. Здатність ефективно використовувати наявні електронні ресурси та цифрові технології в освітньому процесі.

СК-4. Психологічна компетентність.

4.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

4.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності.

4.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

4.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен буде відчувати себе її частиною.

СК-5. Емоційно-етична компетентність.

5.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

5.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

5.3. Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

5.4. Здатність до ефективного використання виховного потенціалу уроків та інших видів занять; формування навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, поваги та толерантного ставлення до інших, до попередження та протидії булінгу.

СК-6. Компетентність педагогічного партнерства.

6.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

6.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

6.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК-7. Інклюзивна компетентність.

7.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

7.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

7.3. Здатність забезпечувати в інклюзивному освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК-8. Здоров'язбережувальна компетентність.

8.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

8.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

8.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечної життя.

8.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

8.5. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

СК-9. Проектувальна компетентність. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-10. Прогностична компетентність.

10.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

10.2. Здатність планувати освітній процес.

СК-11. Організаційна компетентність.

11.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів.

11.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

СК-12. Оцінюванально-аналітична компетентність.

12.1. Здатність оцінювати результати навчання учнів.

12.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів.

12.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

СК-13. Інноваційна компетентність.

13.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.

13.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

13.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

СК-14. Здатність до навчання впродовж життя. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку упродовж життя.

СК-15. Рефлексивна компетентність.

15.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

15.2. Здатність до рефлексії та коригування освітнього процесу на основі врахування індивідуальних і вікових особливостей, навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.

Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.

Тема 3. Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.

Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.

Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.

Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.

Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.

Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.

Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність.

Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.

Тема 11. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритмікою і хореографією.

Тема 12. Театр як синтез мистецтв.

Тема 13. Кіно в системі мистецтва.

Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.

Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи.

Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.

Поняття «мистецтво». З історії розвитку мистецтва. Специфічні риси мистецтва як сфери життя людини. Функції мистецтва. Види та жанри мистецтва.

Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.

Вплив мистецтва на розвиток творчої особистості дитини. Формування естетичних почуттів засобами мистецтва. Основні напрямки мистецької освіти учнів початкової школи. Програми інтегрованого курсу «Мистецтво».

Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів.

Тема 3. Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.

Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів. Музика як мистецтво. Мета, завдання, принципи музичного виховання молодших школярів. Музичне виховання в Україні. Музичне мистецтво як навчальний предмет. Принципи музичного навчання на сучасному етапі розвитку загальноосвітньої школи(загальнодидактичні і специфічні).

Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.

Теоретичні основи музичної діяльності учнів. Організація музичної діяльності. Методика навчання, формування вокально-хорових та музично-ритмічних навичок. Роль учителя музичного мистецтва в музичному вихованні учнів початкової школи.

Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.

Основні закони драматургії та їх застосування в хореографії. Драматургія хореографічного образу. Експозиція, зав'язка, розвиток дії (ступені перед кульмінацією), кульмінація, розв'язка.

Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.

Особливості уроку музичного мистецтва. Структура та драматургія уроку музичного мистецтва. Цілісна організація уроку музики. Види музичної діяльності на уроках і їх взаємозв'язок. Типи уроків. Урок музики в початкових класах. Хоровий спів на уроках музики та в позакласній музично-виховній роботі. Музична грамотність. Музична творчість. Музично-дидактичні ігри. Гра на дитячих музичних інструментах. Позакласна музична робота. Слухання музики. Планування занять з музичного виховання. План-конспект уроку музики. Кабінет музики в школі. Скарбниця українського музичного мистецтва.

Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи.

Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.

Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти. Умови ефективної педагогічно-хореографічної роботи в системі шкільної освіти. Вікові характеристики дітей молодшого шкільного віку, особливості їх психофізіологічного розвитку та їх урахування в хореографічній діяльності. Показники успішного музично-хореографічного розвитку дітей. Танець – як засіб фізичного розвитку дитини. Хореографічне мистецтво в естетично-моральному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.

Сучасні вимоги до вчителя хореографії (професійні, особистісні). Професійна компетентність та її компоненти: методичний, організаційний, соціальний.

Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність

Творча діяльність у танці. Сучасні уявлення про механізм танцювальної творчості. Імпровізація.

Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі.

Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.

Структура хореографічного заняття з дітьми молодшого шкільного віку. Різновиди форм організації навчальної роботи та типи уроків хореографії. Педагогічні засоби в навчальному процесі: вербалні, наочні, репродуктивні, пошукові, стимуляції і мотивації. Педагогічні методи, які використовуються в хореографічному навчанні. Специфіка хореографічного навчання дітей 7-10 років. Репертуар в дитячому хореографічному колективі.

Тема 11. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.

Ознайомлення з колективно-порядковими вправами, підготовчими вправами, положенням рук, фігурними побудовами. Ознайомлення із засобами музичної виразності. Виконання ритмічних вправ та музичних ігор для дітей початкової школи. Методика постановки етюдов та хореографічних композицій для дітей.

Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва.

Тема 12. Театр як синтез мистецтв.

Визначення понять: театр, театральне мистецтво. Джерела театрального мистецтва, види та жанри театру. З історії розвитку театру України. Історія вертепу – історія духовної культури України. Розвиток професійного театру кінця XIX століття. «Корифеї» українського театру (М. Кропивницький, М. Старицький, М. Садовський, М. Заньковецька). Основні тенденції розвитку театрального мистецтва в XX ст.. Розвиток сучасного театрального мистецтва.

Тема 13. Кіно в системі мистецтва.

Кіномистецтво як вид екранних видів мистецтв. Основні етапи розвитку кіномистецтва. Художні засоби в кіномистецтві. Тенденції розвитку українського кінематографа. Види і жанри кіно. Роль телебачення як засобу виховання духовно-моральних цінностей молодших школярів.

Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.

Специфіка педагогічного артистизму. Сценічна культура в педагогічному просторі. Методика оволодіння сценічною майстерністю. Робота над образом. Розвиток якостей голосу

педагога. Мовний апарат та його тренування. Техніка дихання та постановка голосового апарату. Дикція й артикуляція. Тренувальні вправи на вироблення навичок правильного дихання, вдосконалення правильної дикції та розвиток чіткої артикуляції. Невербальні засоби педагогічного артистизму. Техніка жестів і міміки. Тренувальні вправи для оволодіння технікою жестів і міміки.

Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.

Організаційно-методичні аспекти роботи театрального колективу. Методика ознайомлення учнів 1-4 класів з синтетичними видами мистецтва. Інсценізація творів художньої літератури (байка, казка, п'єса). Методичні особливості формування артистичних (виконавських) умінь в учнів початкової школи.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання (3 курс)

Назви кредитів і тем	Усього	Кількість годин				
		у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи						
Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.	15	-	2			13
Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	15	2	2			11
Всього за кредит 1	30	2	4			24
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів						
Тема 3. Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	6	-	2			4
Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	8	2	2			4
Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.	8	-	2			6
Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	8	2	2			4
Всього за кредит 2	30	4	8			18
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи						
Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.	10	2	2			6
Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	10	2	2			6
Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність	10	-	2			8
Всього за кредит 3	30	4	6			20
Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі						
Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	15	2	2			11
Тема 11. Методика формування практичних умінь і	15	2	2			11

навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.						
Всього за кредит 4	30	4	4			22
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва						
Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	8	2	2			4
Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	6	2	2			2
Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	8	-	2			6
Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	8	2	2			4
Всього за кредит 6	30	6	8			16
Усього годин:	150	20	30			100

Заочна форма навчання (3 курс)

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи.						
Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.	15	-	2			13
Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	15	2	-			13
Всього за кредит 1	30	2	2			26

Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів

Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	6	-	2			4
Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	8	2	-			6
Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.	8	-	-			8
Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	8	-	-			8
Всього за кредит 2	30	2	2			26

Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи

Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.	10	-	-			10
Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	10	-	2			8
Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність	10	-	-			10

Всього за кредит 3	30	0	2			28
Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі						
Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	15	-	2			13
Тема 11. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	15	-	-			15
Всього за кредит 4	30	-	2			28
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва						
Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	8	2	-			6
Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	6	-	2			4
Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	8	-	-			8
Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	8	-	-			8
Всього за кредит 5	30	2	2			26
Усього годин:	150	6	10			134

Заочна форма навчання (1 СТН курс)

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи.						
Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.	15	-	2			13
Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	15	2	-			13
Всього за кредит 1	30	2	2			26
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів						
Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	15	-	2			13
Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	15	2	-			13
Всього за кредит 2	30	2	2			26
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи						
Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	30	-	2			28
Всього за кредит 3	30	0	2			28
Усього годин:	90	4	6			80

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання (3 курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школлярів		
2.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодих школлярів	2
3.	Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	2
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
4.	Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодих школлярів.	2
5.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	2
Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі		
6.	Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі	2
7.	Тема 11. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	2
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва		
8.	Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	2
9.	Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	2
10.	Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	2
Разом:		20

Заочна форма навчання (3 курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодих школлярів		
2.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодих школлярів	2
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва		
3.	Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	2
Разом:		6

Заочна форма навчання (1 СТН курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодих школлярів		

2.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів	2
	Разом:	4

5. Теми практичних занять
Денна форма навчання (3 курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема 1. Мистецтво: поняття та види.	2
2.	Тема 2. Вплив мистецтва на розвиток особистості молодшого школяра.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів		
3.	Тема 3. Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	2
4.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	2
5.	Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.	2
6.	Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	2
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
7	Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.	2
8	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	2
9.	Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність	2
Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі		
10	Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	2
11	Тема 11. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	2
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва		
12	Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	2
13	Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	2
14	Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	2
15	Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	2
	Разом	30

Заочна форма навчання (3 курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема 1. Мистецтво: поняття та види.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів		
2.	Тема 3. Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в	2

	початковій школі.	
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
3.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	2
Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі		
4.	Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	2
Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва		
5.	Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	2
	Разом	10

Заочна форма навчання (1 СТН курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1.	Тема1 Мистецтво: поняття та види.	2
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів		
2.	Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	2
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
3.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	2
	Разом	6

6. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

7. Самостійна робота **Денна форма навчання (3 курс)**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1	Тема1 Мистецтво – основні теоретичні відомості.	13
2	Тема2 Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	11
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів		
3	Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	4
4	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	4
5	Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.	6
6	Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	4
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
7.	Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.	6

8.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	6
9.	Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність	8

Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі

10.	Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	11
11.	Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	11

Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва

12.	Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	4
13.	Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	2
14.	Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	6
15.	Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	4
Разом		100

Заочна форма навчання(3 курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи

Тема1	Мистецтво – основні теоретичні відомості.	13
Тема2	Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	13

Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів

3.	Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	4
4.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	6
5.	Тема 5. Особливості драматургії хореографічного твору.	8
6.	Тема 6. Урок музики - основна форма музичного навчання в початковій школі.	8

Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи

7.	Тема 7. Хореографія як засіб розвитку молодших школярів.	10
8.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	8
9.	Тема 9. Взаємозв'язок рухів і музики. Музичні ігри. Хореографічні вправи. Танець як творча діяльність	10

Кредит 4. Питання методики викладання хореографії у початковій школі

10.	Тема 10. Основи методики викладання хореографії у початковій школі.	13
11.	Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	15

Кредит 5. Теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва

12.	Тема 12. Театр як синтез мистецтв.	6
-----	------------------------------------	---

13.	Тема 13. Кіно в системі мистецтва.	6
14.	Тема 14. Артистизм і сценічність вчителя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	8
15.	Тема 15. Педагогічне керівництво постановки дитячих вистав у початковій школі.	8
Разом		134

Заочна форма навчання (1 СТН курс)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні питання мистецької освіти учнів початкової школи		
1	Тема1 Мистецтво – основні теоретичні відомості.	13
2	Тема2 Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	13
Кредит 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів		
3.	Тема 3 Дидактичні аспекти викладання музичного мистецтва в початковій школі.	13
4.	Тема 4. Методика музичного навчання і виховання молодших школярів.	13
Кредит 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності учнів початкової школи		
5.	Тема 8. Вчитель хореографії: професійна компетентність та її компоненти.	28
Разом		80

8. Індивіуальне навчально-дослідне завдання

1. Танцювальний рух як основний засіб хореографії.
2. Значення народних свят
3. Етапи розвитку творчих здібностей дітей в процесі навчання дітей хореографії
4. Методика проведення народних свят (свята врожаю чи обжинок, зустрічі Нового року, весни, маминого свята)
5. Використання фольклорного матеріалу в процесі підготовки і проведення народних свят
6. Форми роботи по слуханню музики зв'язок з хореографічними постановками.
7. Характеристика музичного матеріалу по слуханню, зв'язок з хореографією.
8. Дитячий репертуар з хореографії в початковій школі.
9. Формування музично-рухових навичок дітей молодшого шкільного віку
10. Види хореографічної діяльності та дитячий репертуар
11. Форми організації хореографічної діяльності дітей
12. Значення народних свят, їх відображення у дитячих хореографічних постановках.
13. Інсценізація пісні. Драматизація програмної музики.
14. Форми роботи вчителів з батьками з питань хореографічного виховання
15. Сучасні підходи до організації засвоєння хореографічних знань та набуття умінь і навичок.
16. Поняття процесу хореографічного навчання.
17. Етапи формування хореографічних умінь і навичок.
18. Технології розвиваючого хореографічного виховання.
19. Становлення і розвиток хореографічного мистецтва.

20. Взаємозв'язок функцій музичного та хореографічного мистецтв.
21. Педагогічний потенціал української хореографії
22. Вплив хореографічної діяльності на розвиток учнів початкової школи.
23. Особливості змісту, структури, типів та видів хореографічних занять у початковій школі.
24. Особливості взаємодії керівника з дітьми початкової школи на заняттях з хореографії
25. Музична основа хореографічної діяльності.
26. Поетапність формування хореографічних навичок
27. Методи і прийоми заличення дітей до занять з хореографії
28. Виявлення інтересу до хореографічної діяльності учнів початкової школи.
29. Інтеграція занять з хореографічного та музичного мистецтв.
30. Вправи як засіб формування хореографічних навичок.
31. Засоби музичної виразності. Мелодія, гармонія, лад, метроритм, динаміка, штрихи, темпи.
32. Звук та його природа. Висота звуку, тривалість. Нотний стан. Скрипковий та басовий ключ. Розташування нот на нотоносці. Паузи. Знаки продовження тривалостей. Синкопа.
33. Музичний розмір, такт, тактування. Відтворення ритмічного малюнку. Сольфеджування.
34. Динаміка, темп, штрихи та їх значення у створенні художнього образу. Вправи.
35. Лад. Поняття про мажор і мінор. Тональність, основні ступені ладу. T. S. D.
36. Тон і півтон. Інтервали. Основні прийоми диригування.
37. Методика навчання діафрагмально-реберного дихання. Вправи для дихальної гімнастики. Вокаліз.
38. Методика навчання співу. Співоча постава, діапазон. Спів пісень та вправ.
39. Методика розучування вокально - хорового репертуару. Вокально - хорові навички.
40. Методика проведення занять в I класі.
41. Методика проведення занять в II класі.
42. Методика проведення занять в III класі.
43. Методика проведення занять в IV класі.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Зміст курсу поділений на 5 кредитів. Кожний кредит включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-балльною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64		
E	50-54	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й

підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, уміння самостійно опрацьовувати тексти, написання і захист реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на студентів на семінарських заняттях

Враховується:

1. Рівень осмислення навчального матеріалу;
2. Рівень сформованості аналітичних умінь і концептуальних підходів;
3. Повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
4. Використання додаткової літератури;
5. Порівняння, зв'язок із практикою, висновки.

Бали	Критерії оцінювання
"Відмінно" – 5	Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.
"Добре" – 4	Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
"Задовільно" – 3	Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.
"Незадовільно" – 2	Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота														KP	Накопи чувальн і бали/су ма
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	50	500/100

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: індивідуальне, групове і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи, тестовий контроль. Самостійна робота перевіряється шляхом написання реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання , за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, порівняльний аналіз; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки).

12. Рекомендована література

Базова

1. Музикальное образование в школе/ под ред. Л. В. Школьяр. Москва: Academia, 2001. 143 с.
2. Дух В. П. Музика в 1 класі: посіб. для вчителів початкових класів. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2005.104 с.
3. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001. 272 с.
4. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі: навч.-метод. посібник. 2-ге вид., доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 216 с.
5. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: навч.-метод. посіб. – 2-ге вид., доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 272 с.
6. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 104 с.
7. Єлагіна Л. М. Музика. Програма і методичні рекомендації до уроків у 1-4 класах: посіб. для вчителя. Харків: Ранок, 2004. 64 с. (Серія «На допомогу вчителю»).
8. Островський В. М., Сидір М. В. Уроки музики. 1-4 класи: посіб. для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 60 с.
9. Островський В. М., Сидір М. В. Вчимося музики. 1 клас: посіб. зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 64 с.
10. Островський В. М., Сидір М. В. Вчимося музики. 2 клас: посіб. зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 64 с.
11. Островський В. М., Сидір М. В. Вчимося музики. 3 клас: посіб. зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 72 с.
12. Островський В. М., Сидір М. В. Вчимося музики. 4 клас: посіб. зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 72 с.

13. Безбородова Л. А., Алиев Ю. Б. Методика преподавания музыки в общеобразовательных учреждениях: Учеб. пособие для студ. муз. факульт. педвузов. Москва: Академия, 2002. 416 с.
14. Алиев Ю. Б. Настольная книга школьного учителя-музыканта. Москва: ВЛАДОС, 2002. 336 с.: ноты. (Библиотека учителя музыки).
15. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом. Київ. 1997. 175 с.
16. Ваганова А. Я. Основы классического танца. Ленинград, 2000. 256 с.
17. Голдрич О. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів: «Сполох», 2007. 92 с.
18. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Харків: ХДАК, 2004. 236 с.

Допоміжна

1. Зубарева Н. Д. Дети и изобразительное. Москва. 1999. 312 с.
2. Рудницька О. П. Основи викладання мистецьких дисциплін. Київ. 1998. 183 с.
3. Годовський В. М., Арабська В. І. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма. Рівне: РДГУ, 2000. 76 с.
4. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. Львів: «Сполом», 2006. 84 с.
5. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-ге. Львів: «Сполом», 2007. 72с.
6. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу. Херсон : Атлант. 2003. 116 с.
7. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії. Київ: Музична Україна, 2003. 440 с.
8. Цвєткова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. Київ: Альтепрес, 2005. 324 с.
9. Шевчук А. С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навч.-метод. посіб. Київ : Шкільний світ, 2008. 127 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: <http://studentam.kiev.ua/>
2. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Початкова школа. Вчитель - вчителю. Вчитель - учню. Вчитель - батькам. Поради шкільного психолога : <http://teacher.at.ua/>